

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2005-3368

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Väkeväinen, Niina			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Murhasta tuomittuna - elinkautista vankeutta suorittavien naisten elämä vankilassa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalityö			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2005-05-02	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 151
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa kolme elinkautista vankeusrangaistusta suorittavaa naista kertoo kokemuksiaan vankeusprosessista ja elämästä vankilassa. Naiset oli tuomittu murhasta elinkautiseen vankeusrangaistukseen. He olivat ensimmäistä kertaa vankilassa. Haastatteluhetkellä naiset olivat olleet vankilassa hieman alle tai yli kymmenen vuotta. Iältään he sijoittuivat keski-ään ja vanhuusiän alun välille.</p> <p>Tutkimuksen tavoitteena oli kuvata elinkautista vankeutta suorittavien naisten vankeuteen liittyviä kokemuksia osana heidän vankeusprosessiaan. Tutkimuksessa pyrittiin tuomaan esiin sovellettavaa tietoa marginaalissa ja pitkäaikaisessa vankeudessa elävien naisten tilanteista sekä tuottamaan vankeinhoitoviranomaisille ja vankeja työssään kohtaaville ihmisille tietoa siitä, millaisia asioita elinkautista vankeusrangaistusta suorittavat naiset joutuvat käymään vankeuden myötä elämässään läpi. Tutkimus rakentuu vankeuteen liittyvien prosessien, tunteiden ja kriisikokemusten sekä vangitun ihmisen ihmissuhteiden ja arjen rakentumisen tarkastelulle.</p> <p>Tutkimus sijoittuu osaksi sukupuolisensitiivistä marginalisaatiotutkimusta. Tutkimus kohdistuu kokemusten tulkintaan ja nojaa siten fenomenologis-hermeneuttiseen tutkimusperinteeseen, jota täydentää kontekstuaalinen konstruktionismi. Tutkimuksen tiedonintressi on emansipatorinen. Tutkimusmenetelmänä on käytetty syvähaastattelua, joka toteutettiin tapaamalla naiset heidän sijoitusvankilassaan ja haastatteleamalla kahta naista kolme kertaa ja yhtä naista kaksi kertaa eli tekemällä yhteensä kahdeksan haastattelua. Haastatteluissa keskityttiin vankeusajasta ja siihen liittyvistä kokemuksista keskustelemiseen. Analyysissa pyrittiin ymmärtävään tutkimusotteeseen ja kertomaan naisten elämästä läheltä heidän omaa tulkintaansa.</p> <p>Tutkimuksen keskeinen teoreettinen käsite on marginalisaatio. Tutkimuksen keskeisenä tuloksena on naiselinkautisvangin marginalisaation monitasoisuus. Elinkautiseen vankeuteen tuomituksi tuleminen oli ollut naisille traumaattinen kriisi, joka oli saanut sisältönsä rikoksesta ja tuomiosta. Vankila tilana ylläpiti kriisin kokemusta, ja rikoksen ja vankeuden häpeäleima vaikeutti kriisin ja syyllisyyden tunteiden käsittelyä. Vankeus oli koetellut vahvasti naisten kokemusta omasta ihmisarvosta ja johtanut voimakkaisiin epätoivon kokemuksiin, itsemurha-ajatuksiin sekä yrityksiin. Naiset kokivat olevansa yksin, ulkopuolisia ja erilaisia niin yhteiskunnassa kuin vankien keskellä. Tärkeimmiksi tukijoikseen naiset kokivat aikuiset lapsensa ja muut läheiset ihmiset. Poistumisluvut olivat naisille henkireikä: läheisten ja lomien avulla naiset jakoivat suorittaa vankeuttaan, josta vapautumisesta ei ole tietoa.</p> <p>Haastatellut naiset rikkoivat monin eri tavoin vankeihin liitettyjä stereotypioita: heidän kertomuksensa toi esille, etteivät vangit ole mikään yhtenäinen joukko. Tämän vuoksi tutkimuksessa on tuotu esille vankeinhoidon yhdeksi perusajatuksiksi määritellyn vangitun ihmisen yksilöllisen kohtelun merkityksellisyys. Vangituilla ihmisillä on erilaisia tarpeita kuntoutuksen suhteen, eivätkä kaikki vangit ole päihdekuntoutuksen tarpeessa. Aineisto toi esille vankeinhoidossa olevan suuri tarve terapiatyölle ja pitkäaikaisvangeille tarkoitettujen kuntoutusmuotojen rakentamiselle, joten tutkimuksen on lopuksi esitetty siihen liittyviä kehittämisajatuksia.</p> <p>Tutkimuksen merkittävimmät lähteet olivat Merja Laitisen (2004) ja Marita Husson (2003) väitöskirjat. Heidän lisäksi tutkimuksen viitatuimmat henkilöt olivat Johann Cullberg, Erving Goffman, Juha Perttula, Salli Saari ja Veli-Matti Ulvinen.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords naiset - vankeus vankeinhoito vankilat vankeus - arkieämä vangit - ihmissuhteet vangit - mielenterveys vankeus - psyykkiset vaikutukset elinkautisvangit fenomenologia hermeneutiikka holismi			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			